

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Condur Alexei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Condur Alexei Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 20.03.2018 - 02.05.2018;
2. Instanța de apel : 23.05.2018 - 11.09.2018;
3. Instanța de recurs ordinar : 20.11.2018 - 22.01.2019;
4. Instanța de apel : 22.02.2019 - 27.03.2019;
5. Instanța de recurs ordinar : 05.06.2019 - 29.10.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 02 mai 2018, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Condur Alexei a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Meleca Anastasia, în cadrul procesului penal, privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, cu încasarea de la inculpatul Condur Alexei, în beneficul lui Meleca Anastasia a sumei de 200.000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Condur Alexei, la 03 februarie 2018, aproximativ ora 11:15, cunoscând cu certitudine că acționează cu încălcarea prevederilor pct.14 lit.a) din Regulamentul circulației rutiere, fiind în stare de ebrietate alcoolică, deplasându-se pe traseul Dubăsari-Chișinău, cu automobilul „XXXXX”, n/î XXXXX, în direcția or. Dubăsari, în apropiere de s. Coșnița, r-nul Dubăsari, în preajma stației Peco de alimentare cu gaze, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și a pierdut controlul asupra mijlocului de transport, deplasându-se de pe banda de deplasare spre acostamentul din stânga al traseului, unde a tamponat pietonul Meleca Constantin, născut la 17.02.1989,

care în urma impactului a decedat pe loc.

În aceste împrejurări, Conduc. A. a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere și anume, pct.10.1 lit.b), pct.14 lit.a), pct.45.1, 46, care statuează că persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele Regulamentului, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat s-au într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere; conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră; conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească.

Potrivit rezultatului testării alcoolscopice, la Conduc. A. s-a stabilit concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,86 mg/l.

3. Succesorul părții vătămate, Meleca Anastasia, a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, privativă de libertate, fiind admisă integral acțiunea civilă înaintată.

Apelanta a invocat că termenul închisorii de doar 3 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, este o pedeapsă nejustificat de blândă.

Instanța neîntemeiat a admis doar parțial pretențiile morale, dispunând încasarea sumei de 200.000 lei, pe când inculpatul i-a cauzat un prejudiciu moral enorm, exprimat prin puternice suferințe psihice, stres și retrairi sufletești legate de pierderea soțului, astfel că suma solicitată în mărime de 300.000 lei, ar constitui o recompensă rezonabilă și echitabilă pentru suferințele psihice pe care le-a suportat și le suportă în continuare.

3.1. A declarat apel și inculpatul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie suspendată condiționat pedeapsa aplicată, pe un termen de probațiune.

Apelantul a indicat că instanța, neaplicând dispozițiile art. 90 Cod penal, nu a respectat principiul proporționalității, ignorându-se circumstanțele atenuante, că nu are antecedente penale, pentru prima dată este în conflict cu legea, regretă cele întâmplate, că după producerea accidentului rutier, a acordat victimei primul ajutor, a recunoscut vina, a colaborat cu organul de urmărire penală, nu a părăsit locul accidentului rutier și este de acord să achite prejudiciul moral succesorului părții vătămate în mărime de 200.000 lei, că are loc permanent de trai și de lucru, de unde are mulțumiri și diplome de onoare.

La fel, perioada în care s-a aflat în arest preventiv, fiind izolat de societate, a fost suficientă pentru a-și da seama de gravitatea faptei comise.

3.2. La 23 iunie 2018, avocata Eugenia Jelamschi în numele inculpatului, a declarat apel suplimentar, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului, în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.

385 alin. (5) Cod de procedură penală, să-i fie redusă pedeapsa până la 2 ani și 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. De asemenea, să fie dispusă spre încasare de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei.

Apelantul a invocat că, deși instanța a stabilit inculpatului o pedeapsă în limitele legii, nu a ținut cont de prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și nu a dispus reducerea pedepsei, pentru constatarea încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din CEDO.

La stabilirea pedepsei, s-a ignorat că inculpatul a fost reținut de către organul de urmărire penală la 03.02.2018, ulterior a fost arestat și s-a aflat în arest până la 02.05.2018, când a fost pronunțată sentința. În perioada deținerii, inculpatul s-a aflat în Penitenciarul nr.13, Chișinău, unde condițiile de detenție sunt inumane și degradante, fiind contrare prevederilor art. 225 alin. (4) Cod de executare, deoarece el s-a deținut în celula nr.143, cu suprafața de 21 m², în care se dețineau 6 persoane, fiecărei persoane revenindu-i câte 3,5 m² de spațiu locativ, pe când acesta nu poate fi mai mic de 4 m².

Din declarațiile inculpatului, cât și a persoanelor deținute Samson N., Apetrei A., Ghirișan V., Bulbocan G. și Ciudin A., se atestă faptul că celulele sunt suprapopulate, saltelele uzate, lipsesc spații pentru fumat, din care motiv deținuții sunt nevoiți să fumeze în interior, starea igienică este nesatisfăcătoare, blocul sanitar este situat lângă paturile de dormit și masa folosită pentru a mânca, nefiind izolat de restul celulei, lipsește sistemul de ventilare, pereții sunt acoperiți cu mușgai din cauza umedității ridicate, lenjeria se schimbă prin intermediul rudelor, sunt nevoiți să usuce hainele în celulă. În instituția dată nu se acordă asistență medicală corespunzătoare, deși există personal medical, capacitatea acestuia este limitată din lipsa aparatelor medicale de investigație și a medicamentelor.

Art. 3 al Convenției consfințește una din valorile fundamentale ale societății democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante indiferent de circumstanțele și comportamentul victimei. Articolul dat, cere statului să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și, având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare.

La caz, se constată încălcarea condițiilor de detenție ale inculpatului și prin prisma rapoartelor Comitetului European pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante, care efectuează periodic vizite de documentare în centrele de detenție din R. Moldova, întocmesc rapoarte și recomandări.

Aceste încălcări conduc la remediul național prin reducerea pedepsei inculpatului din pedeapsa principală, eroare gravă de fapt, care nu a fost luată în considerație de prima instanță.

Avocata a menționat că prejudiciul moral încasat, în sumă de 200.000 lei, este unul exagerat de mare, or, practica judiciară constantă a Curții Supreme de Justiție, în hotărârile

sale irevocabile, stabilește prejudicii morale pe acest gen de infracțiuni în mărime de până la 100.000 lei.

Mai mult, la stabilirea cuantumului despăgubirilor morale, instanța nu a ținut cont de posibilitățile materiale reale ale inculpatului și de faptul că însuși condamnarea lui constituie pentru succesorul părții vătămate o satisfacție morală.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2018, apelurile declarate de succesorul părții vătămate, Meleca A., și de inculpatul Condur A. au fost respinse ca nefondate și menținută fără modificări sentința atacată.

Instanța de apel a reținut că, la individualizarea pedepsei inculpatului, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 75, 76, 77 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de gradul de pericol social al faptei comise, care face parte din categoria celor grave, ce reprezintă un pericol social sporit, că a fost comisă în stare de ebrietate, de persoana acestuia, de circumstanțele atenuante și agravante, inclusiv de limitele de pedeapsă redusă pentru infracțiunea dată de la 2 ani 8 luni la 5 ani 4 luni, astfel că pedeapsa numită de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, este una conformă scopului pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Alegațiile apărării referitor la reducerea termenului de pedeapsă inculpatului prin prisma prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, sunt neîntemeiate, deoarece nu au fost prezentate probe în vederea constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Certificatul cu nr.7/c-354/18 din 06.07.2018, eliberat de Penitenciarul nr.13-Chișinău, nu reflectă prezența per persoană în celulele care s-a deținut inculpatul și nici condițiile de detenție.

Sunt irelevante și declarațiile persoanelor, care s-au aflat în celulele în care s-a deținut inculpatul, la care a făcut referire partea apărării, deoarece acestea nu au fost autentificate după conținut și conțin declarații absolut identice, trezind dubii în privința existenței obiective a faptelor descrise.

Criticele asupra cuantumului prejudiciului moral încasat de prima instanță de la inculpat în beneficiul succesului părții vătămate, nu sunt plauzibile.

Or, în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, ținând cont de circumstanțele constatate în ședință, de gradul de vinovăție al făptuitorului, prejudiciul cauzat prin infracțiune și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea efectivă, stabilind faptul că partea vătămată are dreptul la repararea prejudiciului moral, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just teme, având ca punct de reper practica Curții Europene, se constată că prima instanță întemeiat a concluzionat că suma de 200.000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daune morale cauzate succesului părții vătămate, Meleca A.

5. Avocatul Eugenia Jelamschi, a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului, în

baza art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art. 385 alin. (5) Cod penal, să-i fie redusă pedeapsa până la 2 ani și 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, fiind încasat de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei.

Recurenta a indicat, că instanța de apel în termeni generali și fără o motivare logică a respins solicitarea aplicării dispozițiilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și declarațiile persoanelor care se aflau în celulă cu inculpatul, au fost prezentate instanței în original și nu era necesar să fie autentificate, iar faptul că au un conținut identic, relevă faptul că persoanele se dețineau în aceleași condiții.

Mai mult, potrivit art. 473² alin. (2) Cod de procedură penală, constatarea condițiilor de detenție se vor efectua inclusiv prin intermediul explicațiilor/declarațiilor altor condamnați sau preveniți.

Constatarea instanței de apel că există dubii în privința faptelor descrise în declarații, precum că deținerea în detenție ar fi contrar prevederilor art. 3 CEDO, este incorectă de rând ce art. 10 alin. (3¹) Cod de procedură penală indică expres că sarcina probațiunii neaplicării torturii altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia, sau cu acordul ori consimțământul său tacit.

Astfel, odată ce apărarea a invocat deținerea inculpatului în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO, instanța era obligată să analizeze minuțios aceste afirmații și să ofere niște răspunsuri legale, pentru a îndeplini cerința unui proces echitabil în sensul art. 6§1 din Convenție, fiindcă sarcina probațiunii neaplicării tratamentelor inumane și degradante nici nu revenea apărării.

Totodată, conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

La stabilirea pedepsei inculpatului, s-a ignorat că inculpatul a fost reținut de către organul de urmărire penală la 03.02.2018, ulterior a fost arestat și s-a aflat în arest până la 11.09.2018. În perioada deținerii sale inculpatul s-a aflat în Penitenciarul nr.13, Chișinău, unde condițiile de detenție sunt inumane și degradante, fiind contrare prevederilor art. 225 alin. (4) Cod de executare, deoarece inculpatul s-a deținut în celula nr.143, cu suprafața de 21 m², în care se dețineau 6 persoane, fiecărei persoane revenindu-i câte 3,5 m² de spațiu locativ, pe când acesta nu poate fi mai mic de 4 m².

Din declarațiile inculpatului, și a persoanelor deținute Samson N., Apetrei A., Ghirișan V., Bulbocan G. și Ciudin A., se atestă faptul că celulele sunt suprapopulate, saltelele erau uzate, lipsesc spații pentru fumat, din care motiv deținuții erau nevoiți să fumeze în interiorul acestora, starea igienică este nesatisfăcătoare, blocul sanitar este situat lângă paturile de dormit și masa folosită pentru a mânca, nefiind izolat de restul celulei, lipsește sistemul de ventilare, pereții sunt acoperiți cu mușgai din cauza umedității ridicate, lenjeria se schimba prin intermediul rudelor, sunt nevoiți să usuce hainele în celulă. În

instituția dată nu se acordă asistență medicală corespunzătoare, deși există personal medical, capacitatea acestuia este limitată din lipsa aparatelor medicale de investigație și a medicamentelor.

Art. 3 al Convenției consfințește una din valorile fundamentale ale societății democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante indiferent de circumstanțe și comportamentul victimei. Articolul dat, cere statului să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și, având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare.

Astfel, la caz, se constată încălcarea condițiilor de detenție ale inculpatului, Condur A., așa că prin prisma rapoartelor Comitetului European pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante, care efectuează periodic vizite de documentare în centrele de detenție din R. Moldova și întocmesc rapoarte și recomandări, conduc la remediul național prin reducerea pedepsei inculpatului din pedeapsa principală, eroare gravă de fapt, care nu a fost luată în considerație de instanța de apel, prin prisma art.385 alin.(5) Cod de procedură penală.

În partea ce ține de respingerea cerințelor de a micșora cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasare în beneficiul succesului părții vătămate, instanța de apel evaziv a explicat faptul prin prisma practicii Curții Europene, că suma dată este o despăgubire echitabilă pentru daune morale cauzate succesului părții vătămate.

Or, practica judiciară constantă a Curții Supreme de Justiție, în hotărârile sale irevocabile, stabilește prejudicii morale pe acest gen de infracțiuni în mărime de până la 100000 lei.

Mai mult, la stabilirea cuantumului despăgubirilor morale, instanța nu a ținut cont de posibilitățile materiale reale ale inculpatului și de faptul că însuși condamnarea acestuia constituie pentru succesul părții vătămate Meleca A. o satisfacție morală.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2019 a fost admis recursul declarat de avocatul Jelamschi Eugenia, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2018 în partea privind respingerea apelului declarat de inculpatul Condur Alexei și nepronunțarea asupra apelului suplimentar declarat de avocatul Jelamschi Eugenia și a fost dispusă rejudecarea cauzei, în partea vizată, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. În rest decizia instanței de apel a fost menținută.

6.1. În motivarea soluției sale instanța de recurs ordinar a menționat că instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate la art. 414, 417 Cod de procedură penală, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (pct. 4. din decizie): a) nu s-a pronunțat în niciun fel, în descriptiv, asupra apelul suplimentar declarat la 23.06.2018 de către avocata Eugenia Jelamschi, lipsind cu desăvârșire în dispozitiv soluția față de acest apel.

Or, potrivit jurisprudenței naționale, dacă instanța de apel a judecat apelurile declarate

de mai multe părți, în dispozitiv trebuie să se expună concluzia concretă asupra fiecăruia. Omiterea expunerii concluziei respective se consideră nerezolvarea fondului apelului (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 24.);

b) concluziile instanței că: „Alegațiile apărării referitor la reducerea termenului de pedeapsă inculpatului prin prisma prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, sunt neîntemeiate, deoarece nu au fost prezentate probe în vederea constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția”, contravin prevederilor art. 385 alin. (5), 10 alin. (3¹) și 29 alin. (4) Cod de procedură penală, care prescriu expres că în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. Sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia. În cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298-XII din 24 iulie 1997, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 78, 79, 87, v.1, raportul de expertiză medico-legală nr.201816C0020 din 26.02.2018.

Instanța de recurs ordinar a menționat că circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul de pe rol este întemeiat.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019 au fost respinse ca nefondate cererile de apel declarate de către inculpatul Condur Alexei și apelul suplimentar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Condur Alexei și cererea de apel declarată de către Meleca Anastasia – succesoarea victimei Meleca Constantin, și menținută sentința fără modificări.

7.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit corect că, inculpatul Condur Alexei este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, după semnele calificative „*încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate*”.

Reieșind din materialele dosarului, Colegiul penal a constatat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul Condur Alexei a săvârșit anume infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(4) Cod penal, împrejurări constatate din totalitatea probelor acumulate la

cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, motiv pentru care, vinovăția inculpatului Condur Alexei nici nu a fost contestată, fiind contestată doar individualizarea și mărimea pedepsei, considerente pentru care, Colegiul s-a expus referitor la aceste aspecte.

În ceea ce privește cererea de apel inițială declarată de către inculpatul Condur Alexei și apelul suplimentar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în interesele inculpatului Condur Alexei, Colegiul penal a considerat neîntemeiată cerința inculpatului privind aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința sa, iar pedeapsa stabilită de către prima instanță inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, este una rezonabilă și echitabilă.

În acest sens, Colegiul penal a reținut că, în speță, în rezultatul comiterii infracțiunii, a decedat pietonul Meleca Constantin, deși inculpatul avea obligația de a manifesta prudență sporită la trafic, iar stabilirea unei pedepse prea blânde nu va asigura realizarea scopului legii penale, având în vedere că inculpatul este vinovat de comiterea unei infracțiuni grave, comise în stare de ebrietate, prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal și anume încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, comisă în stare de ebrietate, încălcare care a provocat decesul lui Meleca Constantin, fapt care a avut loc din cauza nerespectării și încălcării de către inculpat a prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere.

Instanța de apel a menționat că Condur Alexei se caracterizează pozitiv la locul de trai, este căsătorit, și-a recunoscut vina integral, se căiește de cele comise, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru.

Circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite, iar recunoașterea vinovăției nu constituie o circumstanță atenuantă, deoarece inculpatul a beneficiat de privilegiile acordate de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

În speță, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal în redacția în vigoare la data comiterii acesteia, se prevede pedeapsa principală cu închisoare de la 4 la 8 ani.

Totodată, prin prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, noile limite ale pedepsei cu închisoarea sunt de la 2 ani și 8 luni la 5 ani și 4 luni.

În concluzie, având în vedere circumstanțele cauzei elucidate supra, ținând cont că inculpatul și-a recunoscut vina integral, iar cauza a fost examinată în ordinea stabilită de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, având în vedere lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, dar și ținând cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, din imprudență, dar în stare de ebrietate, în rezultatul căreia a decedat o persoană, și dat fiind că la materialele dosarului nu sunt probe care să ateste că executarea pedepsei cu închisoarea nu va asigura realizarea scopului legii penale, Colegiul penal a considerat că prima instanță a conchis corect de a-i aplica lui Condur Alexei, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu ispășirea

pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, instanța de apel fiind convinsă că pedeapsa aplicată inculpatului va contribui la realizarea scopului pedepsei penale și anume - corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni pe viitor.

În ceea ce privește cerința părții apărării invocată în apelul inițial, suplimentar și concretizat cu privire la reducerea termenului de pedeapsă inculpatului prin prisma prevederilor art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, până la 2 ani și 4 luni de închisoare, Colegiul penal a considerat că, aceasta este neîntemeiată.

Astfel, pentru susținerea cerinței, partea apărării a prezentat următoarele argumente: - inculpatul a fost deținut în condiții inumane și degradante în celula nr.143 cu suprafața de 21 m², în care se dețineau 6 persoane, fiecărei persoane revenindu-i câte 3,5 m de spațiu locativ, pe când acesta nu poate fi mai mic de 4 m²; certificatul nr.7/c-354/18 din 06.07.2018, eliberat de Penitenciarul nr.13 - Chișinău; declarațiile inculpatului și ale persoanelor care s-au aflat în celulele în care s-a deținut inculpatul - Samson N., Apetrei A., Ghirișan V., Bulbocan G. și Ciudin A., conform cărora, celulele sunt suprapopulate, saltelele erau uzate, lipsesc spații pentru fumat, din care motiv deținuții erau nevoiți să fumeze în interiorul acestora, starea igienică este nesatisfăcătoare, blocul sanitar este situat lângă paturile de dormit și masa folosită pentru a mânca, nefiind izolat de restul celulei, lipsește sistemul de ventilare, pereții sunt acoperiți cu mușcați din cauza umidității ridicate, lenjeria se schimbă prin intermediul rudelor, sunt nevoiți să usuce hainele în celulă; nu se acordă asistență medicală corespunzătoare, deși există personal medical, capacitatea acestuia este limitată din lipsa aparatelor medicale de investigație și a medicamentelor.

Art.3 CEDO prevede următoarele: „nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradant.”

Conform prevederilor art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Reieșind din materialele prezentate, Colegiul penal atestă lipsa dovezilor că, inculpatul ar fi depus vreo plângere în fața administrației penitenciarului cu privire la remedierea condițiilor de detenție și pretinsa lipsă a tratamentului medical.

Totodată, în această privință, inculpatul s-a folosit de mecanismul plângerii pe care îl are la dispoziție - art.385 alin.(5) Cod de procedură penală.

După examinarea probelor din dosar, instanța de apel nu poate stabili cu certitudine câte persoane erau în celulele în care s-a deținut inculpatul și nici condițiile de detenție.

Colegiul a reținut că, inculpatul are dreptul să ceară o altă părere medicală în spitale civile, ceea ce i-ar fi permis să aducă dovezi obiective pentru a-și susține plângerea referitor la pretinsa lipsă a tratamentului medical. Nu există nicio precizare în dosar cum că, o asemenea cerere a inculpatului ar fi fost refuzată de conducerea penitenciarului.

Colegiul a considerat, în concluzie că, simplul fapt că, instanța respinge cererea inculpatului, nu face ca soluția prevăzută de art.385 alin.(5) Cod de procedură penală să fie ineficientă, nici nu justifică omisiunea inculpatului de a folosi o asemenea acțiune pentru a aduce în atenția autorităților orice plângeri concrete și justificate privind condițiile de detenție.

Realizând o evaluare generală a situației prin judecarea argumentelor părții apărării și a propriilor constatări, Curtea concluzionează că, inculpatul nu a justificat satisfăcător existența condițiilor de detenție inumane și degradante, ca acestea să fie în măsură să se concluzioneze că acestea au fost cauzate de fapte care pot fi imputate autorităților în temeiul art. 3 CEDO.

Inculpatul nu a dovedit în vreun fel existența condițiilor inumane de detenție și nu a dat detalii concrete despre cum s-a deteriorat sănătatea sa din cauza condițiilor de detenție. În afară de aceasta, nu există probe că inculpatul a depus plângeri concrete la administrația penitenciarului în această privință. Inculpatul nu a dovedit alegația sa cu privire la lipsa îngrijirilor medicale în detenție și nu a prezentat nicio probă care să demonstreze că starea sa ar fi necesitat alte îngrijiri medicale specifice și pe care el nu le-ar fi primit.

Colegiul penal a mai reținut și faptul că, la 29.11.2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.272 pentru modificarea unor acte legislative (Legea nr. 272), care, printre altele, a substituit unele prevederi din Legea nr. 163 și Codul de procedură penală. La 12.12.2018 Legea nr. 272 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În particular, ea a modificat o parte din prevederile Legii nr. 163 cu referire la remediu preventiv și compensatoriu.

În particular, în Codul de procedură penală au fost introduse noi reglementări - art.art.473² - 473⁴, care reglementează „*plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului*”, și începând cu 01.01.2019, inculpatul poate face uz de remediu prevăzut de legea respectivă pentru a denunța condițiile în care a fost deținut în situația în care va acumula probe suficiente referitoare la condițiile inadecvate de detenție.

În ceea ce privește argumentul părții apărării precum că, prejudiciul moral în mărime de 200 000 de lei este exagerat, Colegiul a reiterat că, potrivit art.1423 alin.(l) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor fizice sau psihice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Instanța de apel a menționat că succesoarei victimei cu certitudine i-au fost provocate suferințe fizice și psihice, or aceasta și-a pierdut soțul, iar o astfel de concluzie se impune în raport cu fapta ilicită comisă de către inculpat, vinovăția acestuia și raportul causal între fapta comisă și prejudiciul provocat, iar suma de 200 000 de lei este una rezonabilă și proporțională dacă e să fie raportată la suferințele care i-au fost cauzate succesoarei victimei, care este soția decedatului și raportată la satisfacția echitabilă pe care acesta o primește de la condamnarea inculpatului.

Cu referire la apelul declarat de către succesorul părții vătămate, Meleca Anastasia, aceasta a solicitat, în primul rând, ca inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, privativă de libertate.

Acest aspect a fost elucidat cu ocazia examinării apelurilor declarate de către partea apărării, instanța de apel constatând că inculpatul și-a recunoscut vina integral, iar cauza a fost examinată în ordinea stabilită de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, lipsesc circumstanțe atenuante și agravante, infracțiunea comisă este una gravă, din imprudență, comisă în stare de ebrietate, în rezultatul căreia a decedat o persoană, concluzia fiind că la materialele dosarului nu sunt probe care să ateste că executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani - nu va asigura realizarea scopului legii penale.

Concomitent, în contextul cererii de apel declarate, Colegiul a menționat că, pentru a-și atinge scopul, o pedeapsă penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că, aceasta nu trebuie privită ca prețul pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se ca partea vătămată și statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății.

De asemenea, în apelul declarat, succesorul părții vătămate, Meleca Anastasia a solicitat să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată.

În acest sens, Colegiul nu a negat faptul că, Anastasiei Meleca i-au fost cauzate suferințe psihice prin decesul soțului, iar durerea provocată de această pierdere nu poate fi evaluată în bani. Totodată, instanța de apel a considerat că, suma de 200 000 de lei încasată de la inculpat cu titlu de prejudiciu moral este în măsură să compenseze parțial suferințele morale provocate, de rând cu satisfacția adusă de condamnarea inculpatului, iar încasarea sumei de 500 000 de lei ar reprezenta o îmbogățire fără just temeii.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar în termen la data de 22 mai 2019 de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Condur Alexei, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 15) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pedepsei lui Condur A. și în partea mărimii acțiunii civile admise în procesul penal.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat motive similare ca și în cererea de apel (*pct. 3.2. din prezenta decizie*) și cererea de recurs (*pct. 5 din prezenta decizie*) depuse anterior, invocând suplimentar că :

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Mai solicită recurentul pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează: lui Condur Alexei, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod

penal și pedepsit în baza acestei legi la 3 (trei) ani închisoare în penitenciar de tip deschis cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 (patru) ani, în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, de constatat încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție ale lui Condur Alexei, prevăzute de art. 3 CEDO și de redus din pedeapsa stabilită, termenul închisorii de 8 (opt) luni, și de stabilit lui Condur Alexei pedeapsa în formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 4 (patru) luni, în penitenciar de tip deschis cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 (patru) ani. Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Meleca Anastasia, în cadrul procesului penal, privind repararea prejudiciului moral de admis parțial, cu încasarea de la Condur Alexei, în beneficiul lui Meleca Anastasia, a sumei de 100 000 (una sută mii) lei.

9. Procurorul a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea recursului declarat ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, din motiv că instanța de apel just a ajuns la concluzia menținerii sentinței instanței de fond în partea pedepsei, care corect a aplicat prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

10. Judecând recursul ordinar declarat în termen, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, reieșind din temeiurile stipulate de acest articol, iar potrivit pct. 6) și 15) al normei vizate, aceste temeiuri de casare pot fi aplicate când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; sau instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Din conținutul recursului rezultă că partea apărării este de acord cu starea de fapt

stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Condur Alexei, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și critică decizia instanței de apel, în partea aplicării pedepsei, în latura civilă și în partea ce ține de neaplicarea prevederilor art.385 alin. (5) Cod de procedură penală și neîndeplinirea indicațiilor instanței de recurs, la rejudecare, care sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Instanța de recurs ordinar, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că instanța, la examinarea apelurilor în partea menționată, nu a respectat întru totul prevederile art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit constată că, la rejudecarea apelurilor, instanța de apel nu s-a pronunțat argumentat asupra motivului invocat de către partea apărării și nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, nemotivându-și suficient soluția în acest sens.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că, la cazul din speța dată se reține că, instanța de apel a repetat aceleași erori pentru care decizia instanței de apel din 11 septembrie 2018 a fost casată și anume concluziile instanței că „*instanța de apel nu poate stabili cu certitudine cîte persoane erau în celulele în care s-a deținut inculpatul și nici condițiile de detenție. Inculpatul nu a justificat satisfăcător existența condițiilor de detenție inumane și degradante. Inculpatul nu a dovedit în vreun fel existența condițiilor inumane de detenție și nu a dat detalii concrete despre cum s-a deteriorat sănătatea sa din cauza condițiilor de detenție. În afară de aceasta, nu există probe că inculpatul a depus plângeri concrete la administrația penitenciarului în această privință. Inculpatul nu a dovedit alegația sa cu privire la lipsa îngrijirilor medicale în detenție și nu a prezentat nicio probă care să demonstreze că starea sa ar fi necesitat alte îngrijiri medicale specifice și pe care el nu le-ar fi primit*”, contravin prevederilor art., art. 385 alin. (5), 10 alin. (3¹) și 29 alin. (4) Cod de procedură penală, care prescriu expres că în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: ***două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv***. Sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia. În cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.1298-XII din 24 iulie 1997, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel în termeni generali și fără o motivare logică a respins solicitarea avocatului Jelamschi Eugenia de a aplica prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală. Au rămas fără răspuns argumentele apărării, nu s-a dat

apreciere conform art.101 Cod procedură penală declarațiilor persoanelor care se aflau în celulă cu inculpatul Condur Alexei.

Mai mult ca atât potrivit prevederilor art. 473² alin. (2) Cod de procedură penală, constatarea condițiilor de detenție se efectuează inclusiv prin intermediul explicațiilor/declarațiilor altor condamnați sau preveniți.

De asemenea instanța de apel a indicat că există dubii în privința faptelor descrise în declarații precum că deținerea în detenție ar fi contrar prevederilor art. 3 din CEDO.

Însă, art.10 alin. (3¹) Cod de procedură penală, indică expres sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia, sau cu acordul ori consimțământul său tacit.

De asemenea art.29 alin.(4) Cod de procedură penală, prevede că în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298-XII din 24 iulie 1997, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, odată ce apărarea a invocat deținerea lui Condur Alexei în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO, instanța de judecată era obligată să analizeze minuțios aceste afirmații, cu oferirea unor răspunsuri legale, pentru a îndeplini cerința unui proces echitabil în sensul art. 6 §1 din Convenție, cu atât mai mult sarcina probațiunii neaplicării tratamentelor inumane și degradante nici nu revenea apărării.

La caz, Colegiul penal lărgit menționează că art. 385 Cod de procedură penală, prevede chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței.

Prin urmare, instanța de apel nu a ținut cont de aceste prevederi ale legii, astfel, argumentele apărării în această parte sunt întemeiate și urmează a fi admise, or acestea se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) și 15) Cod de procedură penală.

La fel, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel a ignorat indicațiile stipulate de instanța ierarhic superioară către instanța de apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de către avocata Jelamschi Eugenia în numele inculpatului, în prezenta speță, fiind casată decizia instanței de apel, în partea privind respingerea apelului declarat de inculpatul Condur Alexei și nepronunțarea asupra apelului suplimentar declarat de avocata Jelamschi Eugenia, cu dispunerea rejudecării cauzei, în partea vizată, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. La adoptarea soluției sale Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că: *„La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată. În rest, decizia atacată este pasibilă menținerii, prin neatacare.”*

Analizând textul deciziei instanței de apel din 27 martie 2019, Colegiul penal lărgit atestă faptul ignorării prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează, că „pentru instanța de judecată, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului”.

Reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, instanța de apel a neglijat indicațiile specificate de către instanța de recurs, nu a motivat convingător motivele invocate în apelul inculpatului și apelul suplimentar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Condur Alexei, repetând practic erorile efectuate de către instanța de apel la judecarea cauzei anterior în ordine de apel, menținând soluția primei instanțe.

Totodată, se reține că la rejudecarea cauzei, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs și a rejudecat și cererea de apel declarată de către Meleca Anastasia – succesoarea părții vătămate Meleca Constantin, însă în această parte decizia instanței de apel din 11 septembrie 2018 a devenit irevocabilă prin neatacare. De fapt, instanța de apel a rejudecat cererea de apel declarată de către Meleca Anastasia, însă hotărârea prin care cererea de apel a acesteia a fost respinsă ca fiind nefondată, a devenit definitivă și irevocabilă prin neatacare, fapt care contravine jurisprudenței CEDO.

Referitor la argumentele recurente în partea stabilirii pedepsei lui Condur Alexei și în partea mărimii acțiunii civile admise în procesul penal, solicitînd micșorarea prejudiciului moral, cu încasarea de la Condur Alexei, în beneficiul lui Meleca Anastasia, a sumei de 100000 lei, Colegiul menționează că sunt neîntemeiate, menținînd decizia instanței de apel în această parte, or, instanța de apel corect a menționat prevederile art. 1423 alin. (1) Cod civil, potrivit căruia mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor fizice sau psihice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Mai mult ca atât, succesoarei victimei cu certitudine i-au fost provocate suferințe fizice și psihice, or aceasta și-a pierdut soțul tînăr, iar o astfel de concluzie se impune în raport cu fapta ilicită comisă de către inculpat, vinovăția acestuia și raportul causal între fapta comisă și prejudiciul provocat, iar suma de 200000 de lei este una rezonabilă și proporțională dacă e să fie raportată la suferințele care i-au fost cauzate succesoarei victimei, care este soția decedatului și raportată la satisfacția echitabilă pe care aceasta o primește de la condamnarea inculpatului.

Exemplele practicii Curții Supreme de Justiție, invocate de recurentă în recurs (f. d. 213, vol. II), expuse în conținutul cîtorva decizii, nu sunt relevante speței date, or cazurile prezentate nu sunt similare (poziția, statutul părții vătămate, comportamentul inculpatului înainte și după comiterea infracțiunii, care a achitat parțial prejudiciul, stare de ebrietate). Colegiul penal lărgit menționează că practica Curții Supreme de Justiție se schimbă de la caz la caz, în raport cu necesitățile solicitării și fiecare victimă și caz este individual și nu poate fi invocată o practică neunitară.

La fel, instanța de recurs menționează că pedeapsa aplicată de către prima instanță inculpatului Condur Alexei, este una corectă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, pedeapsa

sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. Totodată, constatările instanței de apel și motivarea privind neaplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, sunt contradictorii și contravin prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că nu s-a dat răspuns la argumentele invocate de apărător în acest sens, motiv din care va fi dispusă rejudecare cauzei în această parte.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, sau, după caz, dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Condur Alexei este întemeiat în partea în care critică hotărârile judecătorești în latura penală, în partea judecării apelurilor inculpatului Condur Alexei și avocatului Jelamschi Eugenia în numele inculpatului privind soluționarea chestiunilor prevăzute de art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, motiv pentru care urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel în această parte, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel.

11. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Condur Alexei, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019, în latura penală, în partea judecării apelurilor inculpatului Condur Alexei și avocatului Jelamschi Eugenia în numele inculpatului privind soluționarea chestiunilor prevăzute de art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în cauza penală privindu-l pe **Condur Alexei Xxxxx**, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest celelalte dispoziții ale deciziei atacate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **05 decembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor